

REFERAT Grønt Råd (2018 - 2024) d. 09-10-2018

Mødedato Tirsdag d. 09. oktober 2018 kl. 00:00

Mødested

Indholdsfortegnelse

Dagsorden.....	3
Referat.....	7

Punkt 1: Dagsorden

GRØNT RÅD, GENTOFTE KOMMUNE

Møde den 9. oktober 2018 kl. 16.00 – 17.00

Gentofte Rådhus, mødelokale 243

Herefter er der ekskursion til Mosegårdsvej om klimatilpasningsprojektet

Mødested: Byggeskuret, Mosegårdsvej 7

kl. 17.30

1. **Godkendelse af dagsorden**
2. **Godkendelse af referat fra sidste møde**
3. **Punkter og orientering fra kommunen**

Orientering om Naturrådets anbefalinger til Grønt Danmarkskort og kommunens videre arbejde.

Kort status for igangværende klimatilpasningsprojekter Gentofterenden og Mosegårdsvej.

Orientering om kvæggræsning ved Gentofte Sø.

Orientering om fund af stoffet DMS i grundvandet og Novafos' arbejde med kortlægning.

Kort orientering om arbejdet med bæredygtighed.

4. Punkter og orientering fra foreningerne:

Friluftsrådet:

Vi kunne godt tænke os at høre, om Gentofte kommune er blevet inddraget i forbindelse med, at Lyngby-Taarbæk har lavet forslag til ny lokalplan for Bakken. Der står, at Gentofte har leveret trafiktal, men heller ikke mere. Det er jo Gentoftes borgere, der bliver berørt, når de ændrer i deres planer for Bakken.

Der er blevet lagt bunker af sand på Bellevue strand. Det ligner forårsfodringen af stranden, men det giver ingen mening på denne årstid, eftersom hovedparten af sandet forsvinder i løbet af efterår og vinter, enten ud i Øresund med vind og strøm eller op over plænen med blæsten.

Er der nogen, der kan fortælle hvad der skal ske med sandbunkerne?

DOF:

Der er tidligere i år berettet om en fornyet gennemgang af kommunens § 3-områder – hvordan går det med den, og hvor/hvornår bliver resultaterne tilgængelige?

Park & Vej fortalte flere gange i 2017 om en undersøgelse af Gentofte Sø, der var i gang, ikke på kommunens foranledning, men nok snarere udført af DCE. Ved forvaltningen noget om resultaterne af denne undersøgelse?

I forbindelse med mødet i Grønt Råd vil vi gerne nævne Nymosen i Vangede.

Den sydlige del af mosen er helt udtørret i forbindelse med den varme sommer, og vandet er endnu ikke vendt tilbage. Bunden er et tørt lag mudder. Hvis kommunen handler hurtigt vil det stadig være muligt at fjerne en del af mudderet, så der igen bliver plads til vandet.

5. **Eventuelt**

Næste møde

Punkt 2: Referat

REFERAT
GRØNT RÅD, GENTOFTE KOMMUNE
Møde den 9. oktober 2018

Deltagere:

Formand for Teknik- og Miljøudvalget	Karen Riis Kjølbye
Repræsentant fra Økonomiudvalget	Brigitta Rick
Grøn Guide	Karen Stevnbak Andersen
Danmarks Naturfredningsforening	Ulrik Reeh Katrine Westh Jens Wie
Sammenslutningen af idrætsforeninger i Gentofte	Ulrik Hegge
Dansk Cyklist Forbund	Roger Christensen
Grundejerforeningernes Fællesråd	Helle Harremöes
FOGUS	Britta Andersen
Styrelsen for slotte og kulturejendomme	Sophy Høy Bjarne Nørgaard
Dansk Ornitologisk Forening Friluftsrådet	Kirsten Tind Vibeke Preisler
Park- og Vejchef	Henning Uldal
Park og Vej	Loise Kjærsgaard
Planchef	Michael Holst
Leder af Natur og Miljø	Liselotte Ludvigsen
Natur og Miljø	Magnus Hauch

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

2. Godkendelse af referat fra sidste møde

Referatet blev godkendt.

3. Punkter og orientering fra kommunen

Orientering om Naturrådets anbefalinger til Grønt Danmarkskort og kommunens videre arbejde.

Naturrådet, der dækker 8 kommuner - Allerød, Egedal, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal - har i perioden januar - juli 2018 arbejdet på anbefalinger til grønne områder, der skal indgå i Grønt Danmarkskort for de 8 kommuner.

Grønt Danmarkskort ønskes udpeget som led i en forstærket indsats for større og bedre sammenhængende naturområder, jf. planlovens § 11a.

Naturrådets anbefalinger er samlet i rapporten "Naturrådets anbefalinger til Grønt Danmarkskort (naturråd nr. 12)" fremsendt til kommunerne, og lagt på kommunens hjemmeside. Anbefalingerne fra naturrådet består af både generelle principper for udpegningen samt specifikke forslag til udpegninger.

Gentofte Kommune har præsenteret naturrådet for kommunens foreløbige administrative forslag til nye udpegninger til Grønt Danmarkskort. Disse forslag har naturrådet bakket op om, og er derudover kommet med yderligere 3 specifikke forslag til udpegninger, som omfatter G N Brandts Have, Mariebjerg Kirkegård og Forstbotanisk Have/DSB arealet ved Charlottenlund Station.

Gentofte Kommune er nu i fuld gang med den videre proces med den endelige udpegning af områder, og indledningsvist arbejdes med at opstille retningslinjer for den fremtidige udpegning. I dette arbejde vil naturrådets generelle anbefalinger blive inddraget. Derudover vil naturrådets specifikke forslag samt kommunens egne forslag til udpegninger blive gennemgået og fagligt vurderet iht. Miljøstyrelsens vejledning om Grønt Danmarkskort

De udarbejdede retningslinjer og udpegningerne til Grønt Danmarkskort forventes udmøntet i et kommuneplantillæg. Forslag til kommuneplantillæg vil komme i 8 ugers høring.

Kort status for igangværende klimatilpasningsprojekter Gentofterenden og Mosegårdsvej.

Der blev givet en kort status for fremdriften af anlægsarbejdet på Gentofterenden, hvor det kommende profil af den udvidede rende kan fornemmes på arealet. Naturelementerne begynder at indfinde sig ved bl.a. plantning af træer i løbet af efteråret.

Også klimatilpasningen af Mosegårdskvarteret blev kort gennemgået ift. hvordan der kan forsinkes regnvand i beplantede regnbede og etablerede regnvandssøer, som renser overfladevandet, før det ledes til Nymosen.

Grønt Råd fik på ekskursionen efter mødet fremvist Mosegårdsvejsprojektet af Park og Vej. Her var der bl.a. fokus på kombinationen af rørløsninger og overjordiske render, som fører overfladevand til regnvandssøerne ved kraftig regn.

Orientering om kvæggræsning ved Gentofte Sø.

Første sæson med kvæggræsning har generelt været en god oplevelse med stor opbakning. Kvæggræsserlauget har mange på venteliste og er meget engagerede.

Den 5. maj blev tre ungtyre af racen Galloway sat ud. De har igennem sæsonen været flyttet et par gange for at få græsset de to folde så meget som muligt.

I november afhentes kvæget og bliver kørt til slagtning. Hvorefter det bliver fordelt til medlemmerne.

Efter evaluering af den første sæson vil bl.a. vurderes, om arealet kan holde til, at der kommer 4 dyr på til næste år.

På baggrund af den første sæsons gode forløb foreslår Park og Vej, at der etableres kvæggræsning på et udvalgt areal på Ermelundsengen, hvis der er opbakning til dette.

Orientering om fund af stoffet DMS i grundvandet og Novafos' arbejde med kortlægning.

Novafos har fundet spor af stoffet DMS på 11 ud af deres 17 vandværker i de 9 kommuner. Stoffet er også fundet i mindre koncentrationer på vandværket Ermelundsværket i Gentofte, og med de fundne koncentrationer i niveauet 0,02-0,03 mikrogram/l, så overholder drikkevandet grænseværdien på 0,1 mikrogram/l.

DMS er en forkortelse for N,N-dimethylsulfamid. Stoffet er et nedbrydningsprodukt fra pesticiderne tolylfluamid og dichlorfluamid, som tidligere er brugt som svampemiddel (forbudt i 2007) samt i træbeskyttelse (forbudt i 1999). Helt ny viden peger dog på, at stoffet tolylfluamid også anvendes som konserveringsmiddel i maling og træbeskyttelse i fx oliebaseret GORI 88.

Novafos er i gang med at undersøge alle indvindingsboringerne til de 11 vandværker, hvor der er fundet spor af DMS, herunder indvindingsboringer fra kommunens fire kildepladser (Ermelunden, Galopbanen, Kildeskoven og Bregnegården). Herudover vil der efter aftale med Gentofte Kommune blive udtaget prøver for DMS i nye overvågningsboringer placeret forskellige steder i oplandet til Gentoftes kildepladser.

Novafos er sammen med andre vandselskaber, regioner og kommuner ved at undersøge, hvad kilderne er til DMS-forureningen og mulighederne for at fjerne DMS fra drikkevandet. På nuværende tidspunkt er der ingen oplagte muligheder for at rense vandet for DMS.

Sundhedsmyndighederne har vurderet, at der ikke er sundhedsmæssig risiko ved at drikke vandet med de koncentrationer, der er fundet på vandværkerne.

Kort orientering om arbejdet med bæredygtighed.

Bæredygtighedsnetværket har fået etableret den digitale platform 'Bæredygtigtgentofte.dk', som er gået i luften over sommeren, og her kan man få overblik over og følge med i kommende arrangementer om bæredygtige, grønne tiltag og man kan tilmelde sig til at deltage i diverse bæredygtige projekter og blive en del af det tværgående bæredygtighedsnetværk. Borgere, foreninger og virksomheder inviteres således ad den vej til at være med til at

føre bæredygtige idéer ud i livet, og via sitet kan man få hjælp til at udvikle på sin idé eller selv blive inspireret ved at se hvilke cases, der allerede er i gang. Meningen er, at det skal være nemt at få hjælp, vejledning og inspiration til en bæredygtig adfærd i sin hverdag. 'Bæredygtigtgentofte.dk' er udviklet i samarbejde med borgere, der selv har været med til at skabe nye foreninger eller tiltag.

Kommunen oplever, at skaren af deltagere i bæredygtighedsnetværket bliver større og større, og at der er en god energi omkring det at mødes i et fællesskab omkring bæredygtighed. En repair-cafe er bl.a. kommet godt i gang med fokus på, at man mødes omkring reparation af defekt materiel til genbrug. Over efteråret er påbegyndt rækken af temamøder med særlige emner, og de første møder har omhandlet henholdsvis plastik samt cirkulær økonomi – med drøftelser af hvordan man som borger/forbruger/virksomhed i Gentofte bedst agerer med bæredygtig adfærd i brugen af plastik og genbrug.

Bæredygtighedsnetværket har base på Hellerupvej 24, og denne placering giver en god synergi med andre af kommunens netværk (frivilligcentret, unge netværk m.fl.), som ligeledes har til huse her.

Grønt Råds medlemmer opfordres fortsat til at deltage i grønne bæredygtige tiltag.

Karen Riis Kjølbye orienterede tillige om de tiltag, som er omfattet af den nye budgetaftale, og som indeholder grønne, bæredygtige tiltag. Dette indbefatter bl.a. at der bliver nedsat opgaveudvalg omkring:

- FN's 17 verdensmål. Hvilke af de 17 verdensmål har især relation til udviklingen i Gentofte Kommune, og hvordan kan vi i særlig grad konkret bidrage til opfyldelsen af disse lokalt? Og hvordan kan endnu flere borgere, virksomheder og foreninger blive engageret i og gå sammen om indsatser i en bæredygtig udvikling og arbejdet med verdensmålene?
- Det grønne Gentofte. Opgaveudvalget skal komme med anbefalinger til, hvordan oplevelsen af Gentofte som en grøn kommune, herunder det grønne vejbillede i villaområder, bevares.
- Innovative transportformer. Opgaveudvalget skal komme med anbefalinger til hvordan kommunens infrastruktur kan udvikles og indrettes, så den understøtter el-biler og delebiler og udnytter flere intelligente og digitale

virkemidler i trafikken? Og kan der afprøves førerløse transportmidler?

- Byens Hus – Vi skaber sammen – om udvikling af det borgerdrevne hus på Hellerupvej (den tidligere internationale skole). Opgaveudvalget skal komme med anbefalinger til udvikling af huset, så det understøtter borgernes virkelyst og giver plads til borgerdrevne initiativer til gavn for kommunens borgere i forskellige aldersgrupper.

Herudover er der i budgetaftalen over de næste 4 år fokus på blandt andet:

Yderligere sortering af affald ved kommunens skoler, daginstitutioner, fritidscentre, idrætsanlæg, plejeboliger og dagcentre m.v.

At Gentofte bliver Klimakommune+ og som miljøbevidst og ansvarlig kommune fortsat understøtter arbejdet med bæredygtighed i kommunen og derigennem også yder et bidrag til internationale klimaaftaler og FN's 17 verdensmål.

Energibesparelser og CO2 reduktion – herunder udskiftning af vejbelysning til LED.

Cykeltrafik og trafiksikkerhed – fokus på bl.a. forbedring af cykelstier, arbejde for at fremme alternative transportmuligheder og styrke kollektiv trafik.

4. Punkter og orientering fra foreningerne:

Friluftsrådet:

Vi kunne godt tænke os at høre om Gentofte kommune er blevet inddraget i forbindelse med at Lyngby-Taarbæk har lavet forslag til ny lokalplan for Bakken. Der står at Gentofte har leveret trafiktal, men heller ikke mere. Det er jo Gentoftes borgere, der bliver berørt når de ændrer i deres planer for Bakken.

Gentofte Kommune har bidraget med ønsker til den miljørapport, som skal udarbejdes til lokalplanen.

Lyngby-Taarbæk meldte ud, at følgende emner ville indgå i miljørapporten:

1. Visuel påvirkning af omgivelser.

2. Støjpåvirkning på omgivelser.
3. Vurdering af om trafikmønstre kan ændre sig som følge af forhøjelse af etageantal fra én til 1½.

Hertil har Gentofte Kommune bemærket, at det er uklart, hvordan de eksisterende bevaringsværdige landskabelige interesser og naturværdier vil blive vurderet og sikret i lokalplanen.

Vi noterede os også, at Lyngby-Taarbæk Kommune foreslår særdeles øgede maksimale højder for de kørende forlystelserne, som vil skabe nye og markante miljøgener i forhold til omgivelserne, herunder for Gentofte Kommunes borgere, visuelt og i form af støjpåvirkning, og grundlæggende vil ændre Bakkens kulturhistoriske profil i skoven.

Gentofte Kommune har efterfølgende d. 25. oktober gjort indsigelse mod forslag til lokalplan. Lokalplanen er dog på trods af indsigelserne blevet endeligt vedtaget af Lyngby-Taarbæk Kommune d. 29. november med enkelte rettelser, herunder at Lyngby-Taarbæk Kommune vil acceptere maksimalt tre meget høje forlystelser. Endvidere vil Lyngby-Taarbæk Kommune - på baggrund af henvendelse fra Skovshoved-Klampenborg Grundejerforening - etablere en dialoggruppe med deltagelse fra Bakken, Naturstyrelsen, kommunerne og grundejerforeningen. Gentofte Kommune har endvidere den 21. december 2018 fremsendt en klage til Planklagenævnet over lokalplanen.

Der er blevet lagt bunker af sand på Bellevue strand. Det ligner forårsfodringen af stranden, men det giver ingen mening på denne årstid eftersom hovedparten af sandet forsvinder i løbet af efterår og vinter, enten ud i Øresund med vind og strøm eller op over plænen med blæsten.

Er der nogen der kan fortælle hvad der skal ske med sandbunkerne?

De udlagte bunker af sand på Bellevue er rent sand opgravet ifm det igangværende anlægsprojekt med reovering af vejafvanding, fortov og cykelsti samt etablering af aktivitetsbånd på Kystvejens sydlige del. I forbindelse med rørlægning og vejafvanding blev konstateret, at vejen var etableret ovenpå det oprindelige sandmateriale. I stedet for at betale for bortkørsel af materialet til modtage anlæg er sandet i stedet for tilført Bellevue. Der er endvidere opsat vindhegn for at reducere sandfygning.

DOF:

Der er tidligere i år berettet om en fornyet gennemgang af kommunens § 3-områder – hvordan går det med den, og hvor/hvornår bliver resultaterne tilgængelige?

Natur og Miljø igangsatte i 2017 en genregistrering af kommunens §3-naturområder, som sidst blev udført i 2008. Gennemgangen startede på kommunens egne arealer med større moser og søer, og blandt andet Hundesømosen, Nymosen, Ellemosen, Vilvorde Sø og Søndersø blev gennemgået. Data fra feltundersøgelser er inddateret via NaturAppl og er tilgængelige på www.naturdata.dk.

Registrering af yderligere §3-områder forventes at fortsætte i 2019-2020.

Park & Vej fortalte flere gange i 2017 om en undersøgelse af Gentofte Sø, der var i gang, ikke på kommunens foranledning, men nok snarere udført af DCE. Ved forvaltningen noget om resultaterne af denne undersøgelse?

Miljøstyrelsen gennemførte i 2017 en undersøgelse af Gentofte Sø, som ud over fisk blev undersøgt for vandkemi, planteplankton, vegetation, fytobentos samt miljøfremmede stoffer i sediment. Gentofte Kommune har modtaget data fra fiskeundersøgelserne og vandkemiske data er tilgængelige på Danmarks Miljøportal <http://www.miljoportal.dk/borger/Sider/Borger.aspx>. Resten af feltmålingerne (planteplankton, vegetation, fytobentos) ligger Miljøstyrelsen inde med, men kommunen kan tilgå data via en STOQ-database (kræver særligt log-in). Så hvis nogen er interesserede i data, kan man henvende sig til Natur og Miljø.

I forbindelse med mødet i Grønt Råd vil vi gerne nævne Nymosen i Vangede.

Den sydlige del af mosen er helt udtørret i forbindelse med den varme sommer, og vandet er endnu ikke vendt tilbage. Bunden er et tørt lag mudder. Hvis kommunen handler hurtigt vil det stadig være muligt at fjerne en del af mudderet, så der igen bliver plads til vandet.

Foråret og sommeren har i 2018 været særdeles tør, hvilket også har kunne ses i kommunens mange søer, hvor vandstanden har været så lav, at bund og

sedimentlag helt eller delvist fremstår som blotlagte. Derfor har kommunen hen over sommeren modtaget en række henvendelser fra borgere om enten at tilføre vand til søerne for hurtigt at genoprette naturtilstanden som vandfyldt sø eller at udnytte den tørre situation til at fjerne sediment i søen mhp at fjerne næringsholdigt sediment. Uanset at "tørken" har været relativt længe er kommunen dog overbevist om, at vore søer igen vil blive fyldt op med vand, når vi kommer ind i en mere nedbørsrig periode.

At fjerne sediment kan øge volumen samt reducere næringsstofbelastningen i søer. Det er imidlertid relativt omkostningstungt at fjerne sediment fra søer, ligesom det rent teknisk typisk kræver et større areal til afvanding af det opgravede sediment inden bortskaffelsen til jordmodtager. Udgiften til deponering er typisk det mest omkostningstunge og for oprensning af Nymosen kan et groft estimat beregnes til at løbe op i ca. 10 mio. kr (og et samlet projekt måske løbe op mod 15 mio. kr).

Kommunen har med prioritering af igangsættelse af det igangværende klimatilpasningsprojekt ved Mosegårdsvej set det som en væsentlig sidegevinst, at risikoen for overløb af spildevand til Nymosen mindskes væsentligt og dermed på sigt forventeligt vil forbedre vandkvaliteten i mosen. Opgravning af sediment i Nymosen er derfor ikke blevet en del af det samlede klimaprojekt ved Nymosen. Der er som led i godkendelse af projektet stillet som vilkår, at der løbende over de kommende år holdes øje med vandkvaliteten ved målinger. Kommunen vil ligeledes fortsat holde øje med udviklingen af naturkvaliteten i søen.

5. Eventuelt

Der blev specifikt spurgt ind til affaldssorteringsforholdene ved boligforeningen Munkegård, hvor der ikke er beholdere til sortering af plastik. Der blev henvist til, at boligforeninger kan rette henvendelse til Affald og Genbrug om ønske til affaldssortering.

Næste møde: Torsdag den 11. april 2019 kl. 16.00.